

Borstsparende operatie (lumpectomie) en okselklierverwijdering

Centrum voor mammacare

Inleiding

U ondergaat binnenkort een borstsparende operatie. Bij deze operatie wordt de afwijking in uw borst ruim verwijderd, alsmede het okselvet met daarin alle lymfeklieren. Het operatief verwijderen van weefsel uit de borst wordt lumpectomie genoemd.

Vorbereiding operatie

Nadat u met de chirurg of verpleegkundig specialist heeft besproken dat u geopereerd gaat worden, brengt u een bezoek aan de POS (Preoperatieve Screening). Dit is een polikliniek waar de anesthesiemedewerker vóór de operatie met u bespreekt op welke manier u tijdens de ingreep wordt verdoofd. De ingreep die u binnenkort ondergaat vindt plaats onder algehele anesthesie (narcose).

Hij onderzoekt u om mogelijke operatie risico's in te schatten. Ook kan het zijn dat u nog enkele onderzoeken moet ondergaan, zoals een ECG (elektrocardiogram of hartfilmpje), longfoto of bloedonderzoek. Het is ook mogelijk dat u op advies van de anesthesiemedewerker wordt verwezen naar de cardioloog, internist of longarts.

Neem altijd een actueel medicatieoverzicht mee. Deze kunt u opvragen bij uw apotheek.

U krijgt informatie over de voorbereidingen rondom de ingreep. Vragen over de manier van pijnbestrijding na de ingreep kunnen tijdens dit bezoek gesteld worden. Ook het gebruik van uw medicijnen en regels ten aanzien van nuchter zijn rondom de operatie worden met u doorgenomen. Tijdens het bezoek aan de POS ontvangt u tevens de brochure *'Informatie van de anesthesiemedewerker voor patiënten die een operatie ondergaan'*, waarin uitleg over het nuchterbeleid en niet ontharen te vinden is.

De operatie

's Morgens meldt u zich op het afgesproken tijdstip in het ziekenhuis. U gaat naar de operatiekamer, waar u narcose toegediend krijgt.

De chirurg verwijdert tijdens de operatie de afwijking in uw borst en alle lymfeklieren in uw oksel. Het weefsel dat is verwijderd, wordt opgestuurd voor onderzoek.

Na de operatie heeft u twee littekens, één op uw borst en één in uw oksel. Er wordt een drain (dun slangetje) in het wondgebied van uw oksel achtergelaten om overtollig bloed en wondvocht af te voeren. Beide wonden worden gehecht en afgedekt met een verband. Na de operatie verblijft u enige tijd op de uitslaapkamer, waarna u opgehaald wordt door de verpleegkundige van de verpleegunit.

Dag na de operatie

Als u dit wenst, wordt u geholpen met de lichamelijke verzorging. De drain en het wondverband worden 24 uur na de operatie verwijderd. Er hoeft geen nieuw verband meer op, tenzij de wond nog lekt. Als uw situatie dit toelaat, mag u de volgende dag weer douchen. Het is raadzaam om de eerste weken na de operatie dag en nacht een stevige (sport-BH/compressie-BH) te dragen.

Risico's en complicaties

Zoals bij iedere operatie, kunnen ook bij een borstsparende operatie complicaties optreden. Gelukkig komen deze niet vaak voor en kunnen ze meestal verholpen of behandeld worden.

Mogelijke complicaties zijn:

- nabloeding;
- wondinfectie;
- vochtophoping;
- gevoelsstoornissen;

Ontslag

De dag na de operatie mag u naar huis. Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een controleafspraak mee voor zeven tot tien dagen na de operatie op de mammapoli. Tijdens deze afspraak bespreekt de chirurg de onderzoeksresultaten met u, stelt u een eventuele aanvullende behandeling voor en zet deze voor u in gang. Na een borstsparende operatie

wordt u in principe altijd bestraald. De mammacare verpleegkundige verzorgt de wond en gaat in op de psychosociale begeleiding van u en uw naaste.

In de periode van (na)behandeling is de casemanager uw aanspreekpunt voor vragen.

Wondvocht

Na het verwijderen van de drain komt het regelmatig voor dat er zich wondvocht (seroom) ophoopt in het wondgebied. Hierdoor ontstaat een zwelling. De ophoping van vocht is niet gevaarlijk, maar wel lastig. Ondervindt u hinder van het wondvocht, dan moet het vocht weggenomen worden. Het weghalen van dit vocht (seroompunctie) is niet pijnlijk en wordt uitgevoerd door de mammacare verpleegkundige op de mammapoli. Er wordt met een naald net onder het litteken geprikt, waarna het vocht wordt afgezogen. De aanmaak van vocht kan een aantal weken duren, maar is tijdelijk. Het kan zijn dat u meerdere keren geprikt moet worden.

Soms komt er wondvocht tussen de hechtingen door, de wond ontlast zich dan vanzelf. U kunt de wond dan afdekken met verband.

Ontstaan van lymfoedeem

Door het verwijderen van de lymfeklieren uit de oksel kan lymfevocht moeilijker uit uw arm en / of hand worden afgevoerd. Meestal vindt het lymfevocht andere goede afvoerwegen, maar soms hoopt zich vocht op in uw arm of hand, waardoor deze dikker wordt. Dit noemen we lymfoedeem. Soms is de zwelling nauwelijks te zien. De kans op lymfoedeem wordt groter als de oksel na de operatie ook bestraald moet worden. Lymfoedeem kan meteen na de operatie optreden, maar ook nog jaren erna. Het is daarom belangrijk om aandacht te blijven besteden aan het voorkomen ervan. Meer informatie hierover vindt u in onze folder *'Lymfoedeem in de arm voorkomen'*.

Tijdens het voorlichtingsgesprek heeft de mammacare verpleegkundige u uitleg gegeven over de arm-schouderoefeningen. Het is belangrijk dat u de oefeningen thuis enkele keren per dag uitvoert. De oefeningen staan beschreven in de patiënten informatie map.

Tijdens de controleafspraak op de polikliniek krijgt u ook een verwijzing naar een oedeemtherapeut, dit is een fysiotherapeut die gespecialiseerd is in het behandelen van lymfoedeem. Zij begeleidt u bij het bewegen van uw arm en schouder en past, indien nodig, lymfemassage toe. Daarnaast geeft zij adviezen om de zelfredzaamheid op het gebied van het voorkomen van lymfoedeem te vergroten.

(Pijn)klachten

De eerste weken na de operatie kan de wond pijnlijk zijn. De huid rondom de wond kan enigszins verkleurd en gezwollen zijn. U mag thuis paracetamol innemen. Lees voor gebruik de bijsluiter.

Heeft u wondproblemen, ernstige pijnklachten of andere vragen, dan kunt u altijd tijdens kantooruren contact opnemen met het Centrum voor mammacare, telefoon (053) 487 34 41. Buiten kantoor tijden belt u bij acute problemen die niet kunnen wachten tot de volgende ochtend of na het weekend, de afdeling Spoedeisende Hulp, telefoon (053) 487 33 33.

Belangrijke contactgegevens

- Centrum voor mammacare, Oldenzaal, route 159, telefoon (053) 487 34 41;
- Spoedeisende Hulp, Enschede, telefoon (053) 487 33 33.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de specialist, verpleegkundig specialist of verpleegkundige dan om nadere uitleg.